

N:o 71.

Ank. till Riksd. kansli den 12 maj 1890, kl. 7 e. m.

Memorial, med förslag till sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande en punkt i statsutskottets utlåtande n:o 66, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ordnande af den allmänna och enskilda helso- och sjukvården i riket äfvensom i ämnet väckta motioner.

(2:a U. A.)

I den till Riksdagen den 31 december 1889 aflåtna propositionen n:o 8, angående ordnande af den allmänna och enskilda helso- och sjukvården i riket, hade Kongl. Maj:t förslagit bland annat,

att 24 förste provinsialläkare måtte anställas, en för hvarje län, med station i länets residensstad och med åliggande tillika att vara provinsialläkare i det kringliggande provinsialläkaredistriktet;

att för möjliggörandet af anställande af en förste provinsialläkare inom Norrbottens län en ny provinsialläkaretjenst måtte inrättas med distrikt för innehafvaren af Neder-Luleå socken;

att följande grunder för ny löneroglering för provinsialläkarestaten i riket, deri inberäknade jemväl förste provinsialläkare, måtte fastställas:

1:o) *att provinsialläkare skulle vara underkastad så väl den vidsträcktare tjenstgöringsskyldighet och jemkning i åligganden som ock den reglering af tjenstgöringsområde, som kunde varda föreskrifna;*

2:o) *att med provinsialläkaretjenst icke finge förenas annan tjenst å rikets eller Riksdagens stat, ej heller annan tjenstebefattning, med mindre medicinalstyrelsen funne densamma icke vara hinderlig för tjenstgöringen såsom provinsialläkare;*

Bih. till Riksd. Prot 1890. 4 Saml. 1 Afd. 52 Häft.

3:o) att de med tjensten förenade tjenstgöringspenningar finge uppbäras för den tid tjenstens innehafvare verkligan tjenstgjort eller begagnat semester eller ock åtnjutit ledighet, utan att vikarie för honom varit förordnad, men skulle för den tid, under hvilken han eljest varit från tjenstgöring befriad, utgå till den, som tjensten förrättat;

4:o) att provinsialläkare, som af sjukdom hindrades att förrätta sin tjenst, egde uppbära hela lönen, hvaremot provinsialläkare, som undfinge ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kunde förpligtas att under ledigheten, utöfver sina tjenstgöringspenningar, till vikarien afstå så mycket af lönen, som för tjenstens förrättande erfordrades eller eljest pröfvades skäligt;

5:o) att, der förhöjning af lönen efter viss tid fortsatt, väl vitsordadt innehafvande af provinsialläkaretjenst ansåges böra medgifvas, tidpunkten för första förhöjningen bestämdes att inträda tio år efter utnämningen till provinsialläkare, under vilkor att innehafvaren mer än fyra femtedelar af denna tid sjelf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjenst, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år på samma vilkor, med rätt för löntagaren att tillgodoräkna sig den tid, under hvilken han åtnjutit semester, under iakttagande, hvad så väl den ena som den andra förhöjningen anginge, deraf att den högre aflöningen ej finge tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, under hvilket den stadgade tjenstaldern blifvit uppnådd; dervid löntagaren borde tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från det han till provinsialläkaretjenst utnämndes;

6:o) att provinsialläkare skulle, vid fyllda 60 år och efter 25 års tjenstgöring i statens tjenst, af hvilka 20 år såsom provinsialläkare, vara förpligtad att med honom beviljad pension å allmänna indragningsstaten från tjensten afgå; Kongl. Maj:t likväl obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvades kunna i tjensten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kunde finnas villig att i densamma kvarstå; och

7:o) att semester finge, när sådant utan hinder för tjenstens behöriga uppehållande kunde ske, af medicinalstyrelsen, på derom gjord framställning, beviljas ordinarie provinsialläkare efter tio års tjenstgöring såsom sådan, under antingen en månad årligen eller två månader hvart annat år, med skyldighet för provinsialläkare att tillhandahålla eller bekosta fri bostad för vikarien; samt

att aflöningsförmånerna för provinsialläkarestaten måtte bestämmas i enlighet med följande stat:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa. R	
1 förste provinsialläkare		1,500	1,500	
17 d:o d:o		25,500	25,500	
1 d:o d:o		1,000	1,000	
5 d:o d:o		5,000	5,000	
kronor		33,000	33,000	
1 provinsialläkare	1,875	625	2,500) Efter 10 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 15 år med yt- terligare 500 kronor.
137 d:o	256,875	85,625	342,500	
kronor	258,750	86,250	345,000	

I den kongl. propositionen hade derjemte meddelats Riksdagen, att, derest förenämnda och öfriga i propositionen framställda förslag blefve af Riksdagen bifallna, Kongl. Maj:t komme att framdeles utfärda, att gälla från och med det den nya löne regleringen för provinsialläkarne började tillämpas, utom andra författningsförslag, *taxa för arvode åt visse i civil tjänst anstälde läkare för enskild sjukvård och för intyg, meddelade på enskild begäran, äfvensom för tjensteförrättningar, verkställda enligt gällande instruktion eller myndighets uppdrag*, af den lydelse, som ett vid propositionen fogadt, af särskilda komiterade utarbetadt förslag dertill utvisade, med de ändringar, som i det propositionen jemväl bilagda statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 31 december 1889 angifvits.

Med anledning af hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit och meddelat Riksdagen, hade utskottet i *punkten 1:o* af sitt utlåtande n:o 66 hemställt,

att Riksdagen, för anställande af 24 förste provinsialläkare, en för hvarje län, med station i länets residensstad och med åliggande tillika att vara provinsialläkare i det kringliggande provinsialläkaredistriktet, för inrättande af en ny provinsialläkaretjänst med distrikt för innehafvaren af Neder-Luleå socken samt för beredande af löneförbättring åt samtliga provinsialläkare i riket, måtte — under vilkor att taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda läkare för enskild sjukvård och för intyg, meddelade på enskild begäran, äfvensom för tjensteförrättningar, verkställda enligt gällande instruktion eller myndighets uppdrag, af den lydelse, ett vid utlåtandet såsom bilaga litt. D

fogadt förslag utvisade, blefve af Kongl. Maj:t utfärdad, att gälla från och med det den nya löneregleringen började tillämpas – för provinsialläkarestaten fastställa följande aflöningsstat:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
1 förste provinsialläkare		1,500	1,500	
17 d:o d:o		25,500	25,500	
1 d:o d:o		1,000	1,000	
5 d:o d:o		5,000	5,000	
	kronor	33,000	33,000	
1 proviusialläkare	1,875	625	2,500	Efter 10 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
137 d:o	256,875	85,625	342,500	
	kronor	258,750	86,250	345,000

med bestämmande tillika af följande vilkor för åtnjutande af de i staten omförmälda aflöningsförmåner:

1:o) att provinsialläkare skulle vara underkastad så väl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jemkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kunde varda föreskrifna;

2:o) att med provinsialläkaretjänst icke finge förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat, ej heller annan tjänstbefattning, med mindre medicinalstyrelsen funne densamma icke vara hinderlig för tjänstgöringen såsom provinsialläkare;

3:o) att de med tjänsten förenade tjänstgöringspenningar finge uppbäras för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller begagnat semester, men skulle för den tid, under hvilken han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat;

4:o) att provinsialläkare, som af sjukdom hindrades att förrätta sin tjänst, egde uppbära hela lönen, hvaremot provinsialläkare, som undfinge ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kunde förpligtas att under ledigheten, utöfver sina tjänstgöringspenningar, till vikarien afstå så mycket af lönen, som för tjänstens förrättande erfordrades eller eljest pröfvades skäligt;

5:o) att, der förhöjning af lönen efter viss tid fortsatt, väl vits-

ordadt innehafvande af provinsialläkaretjenst ansåges böra medgifvas, tidpunkten för första förhöjningen bestämdes att inträda tio år efter utnämningen till provinsialläkare, under vilkor att innehafvaren mer än fyra femtedelar af denna tid sjelf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjenst, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år på samma vilkor, med rätt för löntagaren att tillgodoräkna sig den tid, under hvilken han åtnjutit semester, under iakttagande, hvad så väl den ena som den andra förhöjningen anginge, deraf att den högre aflöningen ej finge tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, under hvilket den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; dervid löntagaren borde tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från det han till provinsialläkaretjenst utnämndes;

6:o) att provinsialläkare skulle, vid fyllda 60 år och efter 25 års tjenstgöring i statens tjenst, af hvilka 20 år såsom provinsialläkare, vara förpligtad att med honom beviljad pension å allmänna indragningsstaten från tjensten afgå; Kongl. Maj:t likväl obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvades kunna i tjensten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kunde finnas villig att i densamma kvarstå; och

7:o) att semester finge, när sådant utan hinder för tjenstens behöriga uppehållande kunde ske, af medicinalstyrelsen, på derom gjord framställning, beviljas ordinarie provinsialläkare efter tio års tjenstgöring såsom sådan, under antingen en månad årligen eller två månader hvart annat år, med skyldighet för provinsialläkare att tillhandahålla eller bekosta fri bostad åt vikarien.

Hvad utskottet sålunda hemställt har af Första Kammaren bifallits, hvaremot Andra Kammaren, som i öfrigt bifallit utskottets hemställan, i fråga om § 4 af det under bilagan litt. D fogade förslaget till taxa godkänt den lydelse å paragrafen, som föreslagits af herrar P. Pehrson, N. Petersson m. fl. i en vid utlåtandet fogad reservation.

Utskottet hade för ifrågavarande § 4 föreslagit följande lydelse:

»Öfverstiger vid sjukbesök väglängden till den sjuke från läkarens bostad eller annat ställe inom distriktet, derifrån resan anträdes, två kilometer, utgår arfvodet, för besök på afstånd ej öfverstigande en half mil, med 5 kronor samt, för besök på längre afstånd, med ytterligare 2 kronor för hvarje öfverskjutande börjad half mil intill fyra mil och derefter med 2 kronor för hvarje öfverskjutande börjad mil af väglängden till den sjuke, utan rätt för läkaren till särskildt arfvode för återfärden.»

Enligt den ofvan omförmälda reservationen borde åter paragrafen blifva så lydande:

»Öfverstiger vid sjukbesök väglängden till den sjuka från läkarens bostad eller annat ställe inom distriktet, derifrån resan anträdes, två kilometer, utgår arfvodet, för besök på afstånd ej öfverstigande en half mil, med 5 kronor samt, för besök på längre afstånd, med ytterligare 1 krona för hvarje öfverskjutande börjad half mil intill fyra mil och derefter med 1 krona för hvarje öfverskjutande börjad mil af väglängden till den sjuke, utan rätt för läkaren till särskildt arvode för återfärden.»

Kamrarnes beslut beträffande punkten 1:o af utskottets ifrågasvarande utlåtande skilja sig således derutinnan, att § 4 i den arfvodestaxa, hvars utfärdande gjorts till vilkor för den nya lönestatens fastställande, skulle, i fråga om sjukbesök på längre afstånd än en half mil, enligt Första Kammarens beslut komma att innehålla bestämmelserom, att läkarens arvode borde utöfver de 5 kronor, som finge åtnjutas för den första halfva milen af väglängden, utgå med 2 kronor för hvarje öfverskjutande börjad half mil intill fyra mil och derefter med 2 kronor för hvarje öfverskjutande börjad mil, men enligt Andra Kammarens beslut komma att innefatta föreskrift om, att arfvodet, utöfver ersättningen för den första halfva milen, borde utgå med allenast 1 krona för hvarje öfverskjutande börjad half mil intill fyra mil och derefter med allenast 1 krona för hvarje öfverskjutande börjad mil.

Dessa skiljaktiga beslut hafva synts utskottet lämpligen kunna sammanjemkas på det sätt, att uti ifrågasvarande paragraf införes stadgande derom, att läkarens arvode för sjukbesök på längre afstånd än en half mil bör, utöfver ersättningen med 5 kronor för den första halfva milen, utgå med 1 krona 50 öre för hvarje öfverskjutande börjad half mil intill fyra mil och derefter med 1 krona 50 öre för hvarje öfverskjutande börjad mil.

Utskottet anser sig därför böra hemställa,

att kamrarne må, med frånträdande af sina förra beslut i fråga om lydelsen af § 4 i den taxa för arvode åt vissa i civil tjenst anstälde läkare, hvars utfärdande kamrarne sammanstämmande uppställt såsom vilkor för godkännandet af den för provinsialläkarestaten af Kongl. Maj:t föreslagna nya lönestaten, besluta, att omförmälda paragraf skall erhålla följande lydelse:

»Öfverstiger vid sjukbesök väglängden till den sjuke från läkarens bostad eller annat ställe inom distriktet, derifrån resan anträdes, två kilometer, utgår

arfvodet, för besök på afstånd ej öfverstigande en half mil, med 5 kronor samt, för besök på längre afstånd, med ytterligare 1 krona 50 öre för hvarje öfverskjutande börjad half mil, intill fyra mil och derefter med 1 krona 50 öre för hvarje öfverskjutande börjad mil af väglängden till den sjuke, utan rätt för läkaren till särskildt arfvode för återfärden».

Stockholm den 12 maj 1890.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
